

Донецький державний
університет управління

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологічні та практичні аспекти управління суспільними процесами

КАФЕДРА

гуманітарних дисциплін

РОЗРОБНИК

Токарева Валентина Іванівна

доктор наук з державного
управління, професор

prorector_tokareva@inbox.dsum.edu.ua

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4

кредити ЄКТС
(120 годин)

48

годин контактна робота з викладачем (16
годин лекцій;
16 годин семінарських занять)

88

годин - самостійна робота

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

третій

доктор філософії

МОВА ВИКЛАДАННЯ

українська

ФОРМА КОНТРОЛЮ

залік

СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ

нормативна для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

немає

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

оволодіння базовими знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів здійснення публічної влади та формування на цій основі відповідних вмінь та навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетентностей, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного управління, в тому числі – для органів державної влади і місцевого самоврядування.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади публічного управління.

- Тема 1.** Публічне управління в системі суспільних відносин: сутність і зміст, основні категорії, поняття.
- Тема 2.** Розвиток світової управлінської думки та її вплив на публічне управління.
- Тема 3.** Методологія та принципи публічного управління.
- Тема 4.** Інституційне та організаційне забезпечення публічного управління та його трансформація.

Модуль 2. Історичні джерела виникнення публічного управління.

- Тема 5.** Соціально-економічні, культурно-історичні та інші джерела виникнення та тенденції розвитку публічного управління.
- Тема 6.** Загальні принципи організації публічного управління в рамках моделі New Public Management.
- Тема 7.** Good Governance: понятійний апарат, сутність та види, моделі.
- Тема 8.** Історичні етапи еволюції публічного управління в Україні.

Модуль 3. Закономірності і тенденції розвитку сучасного публічного врядування (New Public Management, Good Governance).

- Тема 9.** Вплив геополітики, світових процесів і міжнародної інтеграції на сутність, властивості та інші системні характеристики публічного управління

Донецький державний університет управління

- Тема 10.** Адаптація національної системи публічного управління до європейських стандартів врядування.
- Тема 11.** Публічне управління та муніципальна публічна влада в умовах децентралізації.
- Тема 12.** Громадянське суспільство як суб'єкт публічного управління.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- знання наукових концепцій, термінології, історії розвитку та сучасного стану наукових знань щодо здійснення публічного управління;
- розуміння сутності та зміст, основних категорій, принципів публічного управління;
- знання історичних етапів еволюції публічного управління в Україні;
- розуміння загальних принципів організації публічного управління в рамках моделі New Public Management;
- знання понятійного апарату, сутності та видів моделі Good Governance;
- розуміння специфіки державного управління в публічній сфері;
- розуміння специфіки місцевого самоврядування як складової публічного управління;
- усвідомлення можливостей громадянського суспільства як суб'єкту публічного управління;
- вміння проводити дослідження теоретико-методологічних засад публічного управління в контексті цілеспрямованого впливу на стан і розвиток суспільних процесів;
- вміння проводити дослідження соціальних та історичних джерел виникнення, закономірностей та тенденцій розвитку публічного управління;
- вміння аналізувати доктрини, концепції, теорії управління, світові тенденції їх розвитку та їх вплив на розвиток публічного управління;
- вміння ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування;
- досліджувати процеси реформування публічного управління;
- оцінювати вплив геополітики, світових процесів і міжнародної інтеграції на сутність, властивості та інші системні характеристики публічного управління;
- визначати можливості і способи адаптації національної системи публічного управління до світових та європейських стандартів врядування;
- застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАННЯ

- традиційні та інтерактивні лекції;
- семінарські та практичні заняття;
- тренінги, ділові ігри; робота в проєктних групах;
- проблемно пошукові, дослідницькі, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, пізнавально-ігрові, дослідницькі методи.

РЕГЛАМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: 100 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

- Виконання завдань на семінарських (практичних) заняттях – ~ 20 балів.
- Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань – ~ 20 балів
- Складання модульних контролів – всього 15 балів;
- Написання аналітичних оглядів – ~ 15 балів
- Опрацювання літератури за курсом – ~ 20 балів
- Опанування аудіовізуального контенту – ~ 10 балів

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:

перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у науково-пошуковій роботі, конференціях, методичній роботі тощо.

Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:

Шкала оцінювання ЄКТС	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Відмінно	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	Добре	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	Незадовільно	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**Основна
література:**

1. Бакуменко В. Д. Механізми державного управління демократичними змінами: монографія / В. Д. Бакуменко, В. М. Башкатов; Академія муніципального управління. К.: [б. в.], 2015. 180 с.
2. Бакуменко В. Д. Механізми імплементації політичних рішень в державному управлінні: монографія / В. Д. Бакуменко, О. М. Руденко, В. В. Туча; Академія муніципального управління. К.: [б. в.], 2015. 184 с.
3. Бакуменко В. Д. та н. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2017. 256 с.
4. Бібліографія публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / за наук. ред. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. К., 2018. 474 с.
5. Гонціяж Я. Державне управління в контексті європейської інтеграції / Я. Гонціяж. К.: Лабораторія законодав. ініціатив, 2015. 16 с.
6. Гречко Т.К., Лісовський С.А., Романюк С.А., Руденко Л.Г. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку: [навч. посіб.] / Т. К. Гречко, С.А. Лісовський, С.А. Романюк, Л.Г. Руденко. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 264 с.
7. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник / авт. кол.: Е. А. Афонін, Т. В. Бельська, Я. В. Бережний та ін.; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички, В. А. Шахова. К: «К.І.С.», 2016. 264 с.
8. Державне управління [Текст]: підручник. У 2 т. Т. 1 / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ; Дніпропетровськ: [б. в.], 2012. 564 с.
9. Енциклопедія державного управління: у 8 т. Т. 2: Методологія державного управління. К. НАДУ, 2011. 692 с.

Донецький державний університет управління

10. Європейська Хартія про місцеве самоврядування // Бюлетень Центру інформації та документації Ради Європи в Україні. 1997. №2. С. 4–10.
 11. Політика в публічному управлінні: навч. посіб. / І. С. Бондар, В. Г. Горник, С. О. Кравченко, В. В. Кравченко; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Ліра-К, 2016. 200 с.
 12. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції / [С. О. Телешун та ін.]; за заг. ред. С. О. Телешуна; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. політ. аналітики і прогнозування. К.: НАДУ, 2017. 247 с..
 13. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія / За наук. редакції Р. В. Войтович та П. В. Ворони. К., 2018. 475 с.
 14. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене. Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.
1. Case Teaching and Case Study Writing for Public Policy (2016). Training the Trainers: Reading Materials. Lviv: UCU, 202 p.
 2. Anna Lührmann, Seraphine F. Maerz, Sandra Grahn, Nazifa Alizada, Lisa Gastaldi, Sebastian Hellmeier, Garry Hindle and Staffan I. Lindberg. 2020. Autocratization Surges – Resistance Grows. Democracy Report 2020. Varieties of Democracy Institute (V-Dem). Retrieved from https://www.vdem.net/media/filer_public/f0/5d/f05d46d8-626f-4b20-8e4e53d4b134bfc/democracy_report_2020_low.pdf
 3. North D.C., Wallis J.J., Weingast B.R. (2012). Violence and Social Orders: A Conceptual Framework for Interpreting Recorded Human History. Cambridge University Press, 346 p.
 4. Public Administration // CSS/PMS GURU (37 навчальних відео). URL: https://www.youtube.com/watch?v=gvLsyB_FmQ4&list=PLBKf-N8Clw0Z2XFc0k9026tsmCfCedmV9
 5. Public Administration // POL SC HELP (27 навчальних відео). URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLS5ZayzZbkaEVj-OFz5WfwT1BO11HG3hM>
 6. Public Administration and Good Governance // Mohamed Mudhir Hassan (20 навчальних відео) // <https://www.youtube.com/playlist?list=PLCSq4QrjMFzp544UDdC1ixdj1oVRmxi3f>
 7. Sapru R.K. (2010). Public Policy: Art and Craft of Policy Analysis. New Delhi, PHI Learning Private Limited.
 8. The Political Economy of Reform (2007). Lessons from Pensions, Product markets and Labour Markets in the OECD Countries / By W. Tompson, R. Price. Paris: OECD, 497 p.

Англомовні джерела:

Інтернет джерела:

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> (база «Загальне законодавство» Верховної Ради України).
2. <http://www.kmu.gov.ua> (офіційний сайт Кабінету Міністрів України).
3. <http://www.nads.gov.ua> (офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби).
4. <http://www.msp.gov.ua/> (офіційний сайт Міністерства соціальної політики).
5. <http://www.dcz.gov.ua> (офіційний сайт Державної служби зайнятості).
6. <http://www.ukrstat.gov.ua> (офіційний сайт Державного комітету статистики України).

Донецький державний університет управління

7. <http://hdr.undp.org/en/> («Доповідь про людський розвиток» – основне джерело інформації для аналітичного дослідження).
8. <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics> (статистичні дані для країн-членів ОЕСР, Організація економічного співробітництва та розвитку).
9. <http://www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=28> (статистика по країнах світу в базах даних Міжнародного валютного фонду).
10. <http://www.ilo.org/global/publications/lang--en/index.htm> (Міжнародна організація праці, її звіти).
11. <http://www.weforum.org/reports> (Всесвітній економічний форум, Звіт з глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Report)).